

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 343.359.8:343.722

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2024.4.22>

Владислав Анатолійович Дорошенко,

доктор філософії в галузі права,

Харківський національний університет внутрішніх справ,

навчально-науковий інститут № 5,

кафедра правоохоронної діяльності;

 <https://orcid.org/0000-0002-8074-0820>,

e-mail: vl.doroshenko@ukr.net

РОЛЬ МЕДІАЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

У статті проаналізовано можливості застосування альтернативних до юрисдикційних способів вирішення спорів у діяльності правоохоронних органів, зокрема процедури медіації. Визначено місце та значення процедури медіації в діяльності правоохоронних органів в Україні та інших державах. Встановлено наявність позитивного досвіду використання медіації при виникненні спорів між поліцією та окремими суб'єктами, наголошено на важливості запровадження процедури медіації в діяльність правоохоронних органів в Україні. Зроблено висновок про те, що система правоохоронних органів може запроваджувати нові альтернативні форми вирішення спорів.

Ключові слова: альтернативні способи вирішення спорів, поліцейська медіація, фасилітація, Національна поліція, правоохоронна система, медіатор.

Оглядова стаття

Постановка проблеми

Розвиток кожної країни та кожного суспільства відбувається відповідно до індивідуального впливу історичних, культурних та інших чинників. Наприклад, для Північно-Західної Європи характерним є те, що конфлікти намагаються вирішувати за взаємною згодою, тоді як у США найчастіше обирають вирішення спорів у суді або звернення до відповідного юрисдикційного органу. У Центральній та Східній Європі спостерігається тенденція вважати, що за вирішення конфліктів чи складних питань відповідає уряд. Таким чином, медіація в українському контексті, можливо, є доволі новим елементом, оскільки відправною точкою є те, що самі сторони відповідають за вирішення конфліктів [1, с. 7]. Все більше у світовій практиці набирає популярності застосування альтернативних способів вирішення спорів, зокрема в діяльності правоохоронних органів, яка вказує на ефективність застосування інструментів і технік медіації у професійній

діяльності поліцейського при вирішенні конфліктних ситуацій. Тому українське суспільство повинно переглянути своє ставлення до важливості впровадження поліцейської медіації на території нашої держави.

Стан дослідження проблеми

В Україні питання з'ясування ролі медіативної процедури в діяльності органів Національної поліції досліджувалася багатьма науковцями, серед яких можна виокремити С. Албулу, О. Белінську, Г. Єрмоменко, Г. Кохан, О. Островську, В. Резнікова, О. Шаповалову та ін.

Водночас окремі аспекти досліджуваної тематики залишаються недостатньо вивченими, зокрема специфіка медіації в діяльності органів Національної поліції та значення зарубіжного досвіду медіації в роботі поліцейських. Це зумовлює важливість і необхідність більш детального вивчення вказаних аспектів.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є дослідження зарубіжного досвіду процедури медіації та впровадження його в Україні. *Задля* досягнення окресленої мети необхідно вирішити такі *завдання*: дослідити стан запровадження процедури медіації в діяльність органів Національної поліції та використання медіації в правоохоронній діяльності зарубіжних країн.

Наукова новизна дослідження

У статті проаналізовано поняття та значення процедури медіації, яка є дуже популярним способом вирішення конфліктів і поступово впроваджується в усі сфери життєдіяльності людини. Встановлено, що зарубіжні країни активно використовують поліцейську медіацію, особливо з метою вирішення спорів між особами та працівниками поліції. Серед переваг застосування процедури медіації в разі скарг на дії поліцейського виокремлено такі: психологічний комфорт процесу, відсутність обмежень щодо предмета спору, можливість впливати на результат, конфіденційність процедури. Зазначене сприятиме підвищенню рівня довіри до правоохоронної системи в цілому; запобігатиме дисциплінарним стягненням для поліцейського і, відповідно, настанню негативних наслідків у просуванні кар'єрними сходами; підвищуватиме оперативність, порівняно з дисциплінарним провадженням; сприятиме економії часу та ресурсів тощо. Наведено особливості та позитивні моменти запровадження такої процедури в Україні.

Виклад основного матеріалу

Врегулювання спірних ситуацій між двома або більше сторонами на добровільній основі за допомогою альтернативного методу вирішення конфлікту – медіації, було розроблено у 70-х роках ХХ століття

у США [2, с. 3]. Зміни, які останнім часом відбуваються в політичній, правовій та соціальних сферах, вказують на потребу та реальні намагання суспільства запровадити процедуру медіації в Україні. Конфлікти, які існують та загострюються останнім часом у нашій державі, стосуються багатьох сфер суспільного життя, а їхні причини різноманітні. Альтернативні способи вирішення спорів набувають популярності та використовуються на рівні з юрисдикційними способами практично в усіх сферах суспільного життя, зокрема судовій та правоохоронній.

Медіацію розглядають як добровільну та конфіденційну форму альтернативного способу вирішення спорів, що заснована на домовленостях між двома або більше сторонами, метою якої є вирішення спорів із конкретними результатами. Незалежна третя сторона (або неупереджений медіатор) допомагає сторонам вести переговори щодо вирішення спору. Метою участі медіатора у вирішенні спірної ситуації є допомога сторонам знайти власне рішення шляхом проведення спільних зустрічей та окремих нарад зі сторонами. Роль медіатора зводиться до того, щоб сприяти чіткому визначенню питання для обговорення сторонами, розумінню позиції кожної сторони та наближенню до вирішення спірної ситуації [1, с. 7].

Законодавство України містить визначення термінів «медіація» та «медіатор», наведених у ч. 1 ст. 1 Закону України «Про медіацію» від 16 листопада 2021 року, відповідно до яких медіація – це позасудова добровільна, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються запобігти виникненню конфлікту (спору) або врегулювати його шляхом переговорів, а медіатор – спеціально підготовлена нейтральна, незалежна, неупереджена фізична особа, яка проводить медіацію¹. Медіація проводиться за взаємною згодою сторін медіації з урахуванням принципів добровільності, конфіденційності, нейтральності, незалежності та неупередженості медіатора, самовизначення та рівності прав сторін медіації. Принципи медіації поширюються на стадію підготовки до медіації [3].

Найчастіше процедуру медіації застосовують при вирішенні приватноправових спорів, але її доцільно використовувати й у діяльності правоохоронних органів.

Особливість правничої медіації зумовлена насамперед її об'єктом, предметом, поняттям і завданням. Об'єктом правничої медіації виступають суспільні відносини, що опосередковуються юридичним

¹ Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20> (дата звернення: 07.09.2024).

конфліктом у межах заявленого його сторонами предмета спору чи компенсацією (відшкодуванням) шкоди, завданої вчиненим правопорушенням. Отже, її предметом є юридичний конфлікт (спір) та завдана моральна, фізична або майнова шкода. Враховуючи зазначене, завданням правничої медіації є нейтралізація юридичного конфлікту; досягнення примирення сторін спору (укладення мирової угоди, договору, медіаційного застереження в договорі); остаточне вирішення юрисдикційного (у межах адміністративного, кримінального, цивільного та господарського судочинства) спору; відшкодування (компенсація) матеріальної шкоди; забезпечення правових гарантій потерпілому, позивачу; застосування санкцій щодо підозрюваного, обвинуваченого, відповідача. Особливістю правничої медіації є її двоєдиний зміст, інтегрований соціальним та правовим аспектами, оскільки вона може функціонувати як соціальна чи правова послуга [4, с. 11].

Допомога у вирішенні конфліктної та спірної ситуації може мати місце на будь-якому етапі, в будь-якій сфері, тому працівники поліції також можуть долучитися до цієї процедури. Рівень довіри населення є важливим індикатором ефективності роботи поліції, адже у свідомості громадян образ поліцейського має асоціюватися з честю, непідкупністю та сумлінним виконанням обов'язків, незважаючи на труднощі.

Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року передбачає, що діяльність поліції має здійснюватися в тісній взаємодії та співпраці з населенням, територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства, бути спрямованою на задоволення їхніх потреб, а рівень довіри населення до поліції – основний критерій оцінювання ефективності її діяльності¹.

Діяльність поліції передбачає постійне спілкування з різними соціальними групами населення, вирішення складних професійних завдань, а також непростих ситуацій і конфліктів. При цьому поліцейський не має права на помилку. Авторитет поліції та довіра громадян значною мірою залежать від поведінки працівників під час спілкування, їхнього ставлення до людей і поведінки у стосунках із громадянами [5, с. 65]. Знання основ медіації у таких випадках сприятиме врегулюванню конфліктів, розумінню потреб та інтересів сторін, зменшенню емоційної напруги й ухваленню конструктивного рішення під час вирішення спору.

Засади провадження медіації містяться в Директиві 2008/52/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про деякі аспекти медіації у

¹ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 07.09.2024).

цивільних та господарських правовідносинах» від 21 травня 2008 року¹. Цей міжнародний документ акцентує увагу на можливості застосування медіації як засобу доступу до правосуддя; створює передумови для надання пропозицій судом щодо використання сторонами медіації, не порушуючи національне законодавство; захищає медіаторів та підтримує їх навчання.

Акцент міжнародного законодавства на використанні медіації в судовій сфері можна поширити і на правоохоронну діяльність. Медіація може бути доцільною не лише для вирішення конфліктів із залученням громадськості, а й у таких ситуаціях, як-от: вирішення внутрішніх суперечок між керівником та підлеглим; врегулювання спорів під час реорганізації та звільнення працівників; проведення перемовин зі злочинцями; здійснення заходів із деокупації території України в умовах воєнних дій; розслідування злочинів невеликої тяжкості; розслідування правопорушень, учинених неповнолітніми, тощо. Водночас, зважаючи на міжнародні стандарти медіації, ця процедура, окрім нормативно-правового регулювання, має ще й відповідати встановленим етичним нормам. Крім того, необхідним є впровадження єдиного зразка для складання документів, що використовуються під час організації процесу медіації в поліцейській діяльності [6, с. 76–77].

Поліцейську медіацію можна розглядати як форму вирішення конфлікту, коли поліцейський бере на себе роль посередника, щоб допомогти окремим особам або групам вирішити суперечки мирним шляхом. На відміну від традиційних методів поліцейської діяльності, які часто передбачають заходи примусу, медіація зосереджена на відкритому спілкуванні та співпраці між сторонами конфлікту. Мета полягає в тому, щоб досягти прийняттого для всіх рішення без ескалації ситуації чи залучення інших юрисдикційних органів. За умов поліцейського посередництва поліцейські виступають нейтральними фасилітаторами, допомагаючи сторонам суперечки спілкуватися та вести прямі переговори. У цьому контексті вони діють не як правоохоронні органи, а як посередники, що сприяють запобіганню конфліктам і вирішенню глибоких соціальних проблем. Завдяки посередництву до ескалації суперечок поліція зміцнює довіру та підтримує позитивні стосунки з громадськістю, що сприяє довгостроковому підвищенню безпеки та співпраці громади. Крім того, конфлікти, вирішені через посередництво, у багатьох випадках не потребують

¹ Про деякі аспекти медіації у цивільних та господарських правовідносинах : Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту та Ради від 21.05.2008 // Український центр медіації та переговорів : сайт. URL: http://www.ukrmediation.com.ua/files/directive_ukr1.pdf (дата звернення: 07.09.2024).

судового розгляду, арештів чи подальшої участі судової системи. Це економить час і ресурси як для правоохоронних органів, так і для судів.

Існує думка про ефективність застосування процедури медіації для розгляду скарг на дії поліцейських. Світовий досвід демонструє успішне впровадження медіації у діяльність поліції саме під час розгляду таких скарг.

В основі багатьох конфліктів між поліцією та громадою лежить неповнота розуміння роботи поліції, погана комунікація з боку поліції і громадськості або прості непорозуміння [7, р. 100].

Зокрема, застосування медіації під час розгляду скарг щодо поліцейських у США дозволяє виокремити спільні риси. По-перше, участь у процедурі медіації є добровільною як для поліцейського, так і для скаржника. Жодна зі сторін конфлікту не має обов'язку досягати згоди під час його вирішення. По-друге, не всі справи є медіабельними, тому медіації підлягає певна категорія справ: щодо неввічливості; агресії; несправедливого або упередженого ставлення; пошкодження майна; вживання нецензурної лексики; застосування сили, що не призвело до травм, тощо. По-третє, метою медіації є сприяння виконанню завдань поліцейської діяльності через покращення відносин між поліцією та громадою. Основними цілями при цьому виступають: інформування громади про процедури поліцейської діяльності; підвищення обізнаності поліцейських про наявні у громаді проблеми; надання поліцейським зворотного зв'язку про сприйняття суспільством діяльності поліції, рівень довіри тощо. По-четверте, реалізація медіаційних програм забезпечуються спеціально уповноваженими на розгляд справ поліцейськими установами (організаціями), а в окремих регіонах – громадськими організаціями. Крім того, всі медіації проводяться незалежними, неупередженими кваліфікованими медіаторами відповідно до типових стандартів поведінки медіаторів, розроблених Американською арбітражною асоціацією, Товариством професіоналів із вирішення спорів та Секцією з вирішення спорів Американської асоціації юристів. Серед переваг застосування процедури медіації у випадках скарг на дії поліцейського можна виокремити: психологічний комфорт процесу; відсутність обмежень щодо предмета спору; можливість впливати на результат; конфіденційність процедури. Крім того, це сприятиме підвищенню рівня довіри до правоохоронної системи в цілому, запобігатиме дисциплінарним стягненням для поліцейського і відповідно настанню негативних наслідків для просування кар'єрними сходами; підвищуватиме оперативність, порівняно з дисциплінарним провадженням тощо [8, с. 82–83].

Медіацію в зарубіжних країнах використовують для вирішення суперечок у різних ситуаціях. Хоча загальний процес медіації та роль

медіатора залишаються незмінними незалежно від ситуації, існують переваги та цілі, специфічні для медіації скарг громадян на поліцейських.

1. Конфіденційність. Під час медіації вона є надзвичайно важливою. У більшості випадків правова система не може змусити медіатора свідчити в суді щодо того, що обговорювалося під час медіації. У процесі посередництва між поліцією та громадянами конфіденційність дає змогу офіцерам відкрито ділитися інформацією, не побоюючись, що їхні слова можуть бути використані проти них у подальших розслідуваннях. Таким чином, офіцери отримують можливість вибачитися, що за інших обставин було б неможливо. Громадяни, своєю чергою, можуть відверто висловлювати свої занепокоєння, знаючи, що їхні слова не будуть використані проти них у подальших судових процесах. Винятки з принципу конфіденційності стосуються питань громадської політики, зокрема випадків жорстокого поводження з дітьми чи літніми особами, а також реальних або загрозливих злочинних дій.

2. Контроль. Медіація посилює контроль сторін над результатом. На відміну від інших процедур розгляду скарг громадян на посадових осіб, посередництво дозволяє службовцям і громадянам спільно визначити вирішення скарги, що відображає інтереси обох сторін. Особливістю посередництва у скаргах на поліцейських, порівняно з іншими програмами, є спосіб визначення результату. У традиційних моделях медіації резолюція оформлюється як письмова угода, у якій детально прописані умови. Навіть якщо угода складена за стандартним шаблоном, у більшості випадків вона включає додаткові умови, з якими сторони погоджуються. Програми посередництва між поліцією та громадянами відрізняються підходом до вирішення суперечок. У деяких програмах посередництво вважається завершеним, якщо службовець і громадянин беруть участь у зустрічі та просто ведуть розмову. Інші програми передбачають підписання стандартної угоди про вирішення проблеми, яка не враховує додаткових умов, що відображають обговорення чи інтереси сторін. Хоча програми, які обмежують варіанти врегулювання, зменшують контроль сторін над результатом, медіація, незалежно від формату, залишається процесом, керованим сторонами, що дозволяє їм зберігати контроль над своїми наративами.

3. Відповідність. Коли результат медіації відображає бажання сторін, досягнута угода стає наслідком їхньої взаємної згоди. Це підвищує ймовірність того, що сторони виконуватимуть умови угоди. Як уже зазначалося, деякі програми медіації фокусуються на розмові між службовцем і громадянином як способі вирішення скарги. Хоча сторони можуть підписати угоду про врегулювання спору, вона

часто не пов'язана з конкретною справою. У таких випадках дотримання умов угоди зазвичай не викликає занепокоєння.

4. Нейтралітет. Під час публічної взаємодії працівників правоохоронних органів і громадян існує невід'ємний дисбаланс сил. Поліцейські, відповідно до своєї ролі, мають більше влади, контролю та повноважень, ніж громадяни. Цей дисбаланс не завжди є проблематичним, але значно впливає на характер їхньої взаємодії. Громадяни часто побоюються, що відмова виконати наказ або незгода з офіцером можуть призвести до арешту чи, у найгіршому випадку, до застосування сили. Це створює відчуття дискомфорту та стримує їх від висловлення занепокоєння у разі неправомірних дій поліції. Зі свого боку, офіцери під час виконання службових обов'язків змушені постійно дбати про власну безпеку, підтримуючи порядок і контроль. Через це вони не завжди можуть повною мірою відповісти на питання чи вирішити проблеми громадян. Медіація надає можливість громадянину й офіцеру обговорити проблему в нейтральній обстановці. Це сприяє відвертій і зосередженій розмові, усуваючи страхи та відволікаючі чинники, властиві публічним ситуаціям. У результаті сторони можуть зосередитися на скарзі, що привела їх до медіації, і витратити достатньо часу на вирішення своїх проблем.

5. Підтримка. Більшість людей не вирішують конфлікти регулярно. Зокрема, судова система США перевантажена розглядом конфліктів, які громадяни не можуть врегулювати добровільно. Медіатори виступають як нейтральні фасилітатори, скеровуючи сторони через процес слухання та спілкування, що дозволяє вирішити розбіжності. Часто сторони конфлікту реагують на слова, які вони чують від сторонньої людини. Слухання потребує терпіння, оскільки мозок працює значно швидше, ніж мова. Ефективне слухання вимагає значного самоконтролю. Уважне слухання є однією з найважливіших, але водночас найскладніших навичок під час суперечки. Медіатори допомагають сторонам уникати імпульсивних спроб довести свою правоту й скеровують їх до конструктивного діалогу. Вони допомагають учасникам зрозуміти не лише слова, але й переживання один одного. Медіатори вчать на взаємодії сторін і сприяють навчанню учасників, стимулюють нестандартне мислення, додаючи цінності процесу та пропонуючи більше варіантів для вирішення суперечки. Ключовою роллю медіатора є підтримка сторін, зокрема допомога в тому, щоб вони почули одне одного через уважне слухання. Однією з важливих характеристик медіації є те, що сторони відчують себе визнаними та почутими. У випадках, коли розмова сама по собі є вирішенням скарги, ці почуття стають особливо значущими. Коли громадянин і офіцер завершують медіацію з відчуттям, що їхню точку зору почули, визнали та підтвердили, це сприяє досягненню

основної мети медіації – зміцненню відносин між громадою та правоохоронними органами¹.

Наприклад, Департамент поліції Чикаго запровадив програму посередництва між громадою та поліцією як частину указу про згоду, спрямованого на підвищення підзвітності правоохоронців. Ця програма дає змогу членам громади та поліцейським зустрітися з нейтральним посередником для вирішення недисциплінарних скарг. Основна увага процесу приділяється розумінню точок зору сторін і зміцненню стосунків між поліцією та громадою².

Відповідно до програми спори буде розглядати Цивільне управління підзвітності поліції (СОРА), яке є цивільним наглядовим органом Департаменту поліції Чикаго. Шестимісячна програма передбачатиме добровільне посередництво у вибраних скаргах на співробітників Департаменту поліції Чикаго. Медіація буде конфіденційним процесом, під час якого скаржники і обвинувачені (члени Департаменту поліції Чикаго) зустрічатимуться та за участі нейтрального медіатора обговорюватимуть порушену скаргу з метою досягнення взаємоприйнятого рішення. Успішна медіація – це процес, у якому сторони почули, з'ясували та зрозуміли проблеми й точки зору одна одної. Медіація може завершитися укладенням угоди або залишитися безрезультатною. Від учасників не вимагається досягнення офіційної резолюції. Цивільне управління підзвітності поліції розглядатиме прийняті скарги, сповіщатиме сторони, коли настане черга їхньої справи до медіації, направлятиме їх на медіацію та закриватиме справи після успішної медіації³.

Висновки

Результати нововведень можна оцінити лише з часом, однак уже зараз очевидно, що медіація здатна позитивно впливати на діяльність Національної поліції. Це стосується як виконання обов'язків із попередження правопорушень, так і вирішення суперечок між представниками поліції та громадянами. Отже, можемо дійти висновку, що запровадження процедури медіації на законодавчому рівні сприятиме

¹ Peaceful Communications Between Community Members and Law Enforcement: When Actions Are Perceived Differently // Police Chief : сайт. URL: <https://www.policechiefmagazine.org/peaceful-communications-community-members-law-enforcement/> (дата звернення: 07.09.2024).

² Walker S., Archbold C., Herbst L. Mediating Citizen Complaints Against Police Officers: A Guide for Police and Community Leaders // U.S. Department of Justice : сайт. URL: <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/mediating-citizen-complaints-against-police-officers-guide-police> (дата звернення: 07.09.2024).

³ Mediation pilot program // COPA : сайт. URL: <https://www.chicagocopa.org/community-outreach/mediation-pilot-program/> (дата звернення: 27.09.2024).

не лише підвищенню ефективності роботи правоохоронних органів, а й зміцненню довіри населення до працівників поліції.

Список бібліографічних посилань: **1.** Гар-Аналіз впровадження інституту медіації в Україні. Липень 2020 / Б. Маан, Р. ван Пі, А. Сергєєва та ін. Київ, 2020. 71 с. URL: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/5f5/f7d/2a9/5f5f7d2a9b5cb356474501.pdf> (дата звернення: 07.09.2024). **2.** Besemer Ch. Mediation. Vermittlung in Konflikten. Baden, 1995. 174 s. **3.** Йосипенко С. Врегулювання спорів у воєнний час: медіація як ефективний спосіб // Interfax-Україна : сайт. 05.07.2022. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/843899.html> (дата звернення: 07.09.2024). **4.** Озерський І. В. Актуальні проблеми медіації в юрисдикційному процесі України : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 248 с. **5.** Дідик Н. І., Роль А. Р. Довіра населення до поліції як основний критерій ефективності її діяльності // Соціально-психологічні засади неконфліктної взаємодії між поліцією і населенням в соціумі : зб. тез доп. учасників круглого столу (м. Львів, 22 листоп. 2018 р.) / упоряд.: О. С. Колосович, М. П. Козирев. Львів : ЛьвДУВС, 2018. С. 64–67. **6.** Шевченко Т. В. Щодо питань необхідності створення кодексу професійної етики медіатора у поліцейській діяльності // Поліцейська медіація як інструмент захисту прав та інтересів громадян : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 16 верес. 2022 р.) / МВС України, Одес. держ. ун-т внутр. справ, Донецьк. держ. ун-т внутр. справ та ін. Львів ; Торунь : Aira-Прес, 2022. С. 75–79. **7.** Wallace W. C., Lancaster-Ellis K. Mediate or Litigate: An Evaluation of Citizen and Police Officer Perspectives on the Use of Mediation to Resolve Citizen-Police Conflict in Trinidad and Tobago. *Island Studies Journal*. 2023. Vol. 18, Iss. 1. Pp. 99–121. DOI: <https://doi.org/10.24043/isj.409>. **8.** Карпінська Н. В., Чупринський Б. О. Перспективи застосування медіації у діяльності Національної поліції. *Історико-правовий часопис*. 2022. № 1 (18). С. 79–86. DOI: <https://doi.org/10.32782/2409-4544/2022-1/10>.

Надійшла до редколегії 27.09.2024

Прийнята до опублікування 30.10.2024

Doroshenko V. A. The role of mediation in the activities of law enforcement bodies

The article is devoted to the study of such an alternative method of dispute resolution as mediation. Mediation is currently a very popular way of resolving conflicts and is beginning to be introduced into all spheres of human life. Mediation is conducted by mutual consent of the mediation parties, taking into account the principles of voluntariness, confidentiality, neutrality, independence and impartiality of the mediator, self-determination and equality of rights of the mediation parties. The principles of mediation extend to the stage of preparation for mediation.

The author of the article emphasizes the peculiarities of legal mediation, which is determined primarily by its object, subject, concept and task. Regarding the activities of the National Police, it will be appropriate to use legal mediation, the task of which is to neutralize the legal conflict; achieving reconciliation of the parties to the dispute, etc. The article shows that foreign countries are actively using police mediation, especially with a view to resolving disputes between individuals and police officers. Among the advantages of using the mediation procedure in the case of complaints against police officers, the following aspects are highlighted: psychological comfort of the process, absence of restrictions on the subject matter of the dispute, the ability to influence the outcome, and confidentiality of the procedure. This, in turn, will contribute to: increasing the level of trust in the law enforcement system as a whole; to prevent disciplinary sanctions for the police officer and, accordingly, the occurrence of negative consequences for advancement on the career ladder; increase efficiency in comparison with disciplinary proceedings; economy, etc. Moreover, the peculiarities and positive aspects of the introduction of such a procedure in Ukraine are presented.

Keywords: alternative dispute resolution methods, police mediation, facilitation, National Police, law enforcement system, mediator.

